

Frederik Neyrinck grijpt aandacht in Landru

PETER 'T HART · 25 SEPTEMBER 2020

Afgelopen woensdag ging in het Muziekgebouw aan 't IJ *Landru* in première, een nieuw muziektheaterwerk van Frederik Neyrinck. De compositie – toneelmuziek voor blaaskwartet, twee zangeressen en verteller – is van hoog niveau en haalt het maximale uit de kleine bezetting.

Affiche van Landru, nog een

maand lang in België te zien.

Een kleine honderd jaar geleden stond de Fransman Henri-Désiré Landru terecht voor de vermeende moord op elf mensen, tien vrouwen en een jongen, die tijdens

en vlak na de Eerste Wereldoorlog verdwenen waren. De man had een relatie opgebouwd met de vrouwen en had in de loop van de tijd 27 zagen aangeschaft. Bij zijn zomerhuis werden verkoolde menselijke resten gevonden, alsmede de kadavers van de drie honden van één van de vermiste dames.

Toch bleef Landru koppig ontkennen. Hij bouwde zijn rechtszaak uit tot een onemanshow. Een curiositeit in die tijd; het door de oorlog afgebeulde Franse volk had alle aandacht. Na een maand werd de schuld van Landru dan toch voldoende bewezen om hem naar de guillotine te verwijzen. Wat bleef, was het verhaal van een moordenaar die als zonderling floreerde in de rechtbank.

Honderd jaar en vele narcistische psychopaten later, moet het vooral de tragiek van deze geschiedenis zijn die de herinnering waard is. Naast alle oorlogsslachtoffers nog eens zo veel doden voor niks... In één van de kranten werd gesproken van 384 vrouwen, dus de elf slachtoffers waarvoor Landru werd veroordeeld, waren waarschijnlijk het topje van de ijsberg. De maffe excentriekeling van toen is in retrospectief een zoveelste ziekelijke crimineel.

In de aankondiging van het Muziekgebouw lijkt het muziektheaterconcert van Frederik Neyrinck om een komedie te gaan. Dat is gelukkig niet het geval. Het onderwerp wordt met gepaste eerbied behandeld.

De vertelling wordt omgeven door nieuw gecomponeerde toneelmuziek. Veel korte stukken, veel 'melodrama', maar ook enkele ingebedde kunstliederen en opera-achtige stukken. Componist Frederik Neyrinck haalt het maximale uit de kleine bezetting (en blaaskwartet uit I SOLISTI en twee sopranen van het Vlaams Radiokoor).

Na een zeer degelijk opgebouwde opening, die uitmondt in een duet voor sopranen, is er een 'muzikale wandeling' van Marie-Catherine Rémy, die later zal trouwen met Landru. De zelfstandigheid van de vier stemmen van de blazers en de eenheid waarmee zij samen de compositie vormen, is verbluffend. De wandeling gaat over in een Franstalig lied van Marie-Catherine, vertolkt door Kelly Poukens, maar de wandeling komt steeds terug in het stuk, in steeds vrijere

bewerkingen, en vormt zo de muzikale rode draad. Wat eerst een onschuldige, vrolijke wandeling is, wordt later de levenswandeling van Landru, steeds vrijer, steeds maniakaler. Ten slotte is het een dodendans.

Griezeligheid

Een spectaculaire compositie? Daarvoor is een kwartet misschien wat karig, maar een aanstekelijke en intelligente compositie is het zeker, en toegankelijk ook. Bovendien ontzettend goed uitgevoerd door Francis Pollet op fagot, Bram Fournier op trombone, Simon van Hoecke op trompet en Tomonori Takeda op klarinet en basklarinet.

Het muzikale hoogtepunt is wat mij betreft een lied van de zus van één van de verdwenen vrouwen, die als getuige in de rechtszaak haar droom, een spookachtige ontmoeting met haar overleden zus, beschrijft. De begeleiding is hier zo vrij en sereen en de sopraanpartij is hier zo subtiel doorheen verweven, dat het lied een wereld van griezeligheid en berusting opent. Mooi gezongen door Jolien De Gendt.

De dames hebben een prettig vibrato. Ze worden wel versterkt. De centrale figuur is Jan Declair als verteller. Hoewel het te veel was om uit het hoofd voor te dragen, is Declair het vertellen zo meester dat iedereen van begin tot eind aan zijn lippen hangt. Mooi om te zien dat de (als ik zo vrij mag zijn) vrij oude Declair gedurende de voorstelling ervaart van het theater. De man is helemaal in zijn element en dat is prettig om mee te beleven.

Motieven

In de tekst van Tristan Versteven en Brechtje Louwaard en in de vertolking van Declair gaat het niet om de eigenheid van Landru. Het gaat om het stilstaan bij de tragedie van deze geschiedenis, en om de motieven van een seriemoordenaar. Is er spijt? Hoe is de man hierin gerold? In welke mate is het bewust gegaan?

Landru wordt zo goed als ingewisseld voor het algemene beeld van een seriemoordenaar, wat een logische keuze is in een voorstelling die over

herdenken gaat. De historische persoon van Landru en de hysterie rond de rechtszaak verdwijnen daardoor echter naar de achtergrond, wat ik een gemiste kans vind. Niettemin is *Landru* een mooie vertelling, die vooral door de muziek in mijn herinnering zal blijven.

Landru toert nog een maand lang door België. Zie voor de speellijst de [website van I SOLISTI](#).

https://www.operamagazine.nl/recensies/53230/frederik-neyrinck-grijpt-aandacht-in-landru/?fbclid=IwAR3ySbI54IjIHH6FkhPoG_izYWVDv0orDtt5d8tCa0-yybtXMUbT0hzOPzo